

Medya Konsantrasyonu ve Görüş Çeşitliliği

Mehmet Ali Solak

Milli Mücadele yıllarından bu yana demokrasinin yerleşmesi, gelişmesi ve yaygınlaştırılmasının yanında halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesinin medyanın üstlendiği görev ve sorumluluk anlayışı ile özdeş olduğunu hepimiz bilmekteyiz.

Özellikle yerleşmiş söylemle, yasama, yürütme ve yargı erkinden sonra dördüncü güç olarak kabul edilen basın, ne yazık ki her geçen gün bu özelliğinden uzaklaşmakta ve halkın güvenini yitirmektedir.

Bunun nedenlerini kısaca özetlemek gerekirse; ülkemizdeki sermaye gruplarının medya patronluğuna soyunması, medya-ticaret-siyaset üçlemesinin yaygın hale gelmesi, hatta zaman zaman kara para aklama yeri olarak kullanılmak istenmesidir.

Türk basını ve medyasının bugünkü durumunu ele aldığımızda, medyanın üstlendiği misyonu yerine getiremediği gibi, vizyonu da çarpık bir yapılaşmayı sergilemektedir. Bunun yerele yansımaları ele alınacak önemli bir konu başlığını oluşturmaktadır.

Basının Yaşamımızdaki Yeri

Basın ve yayın kuruluşlarının sosyal ve kültürel yaşamımızda önemli bir yeri vardır. Zira halkın sesi ve kulağı olan basın ve yayın kuruluşları, toplumun haber alma, bilgilendirme ve dolayısıyla bilinçlendirme görevi vardır. Basın yayın kuruluşlarının sosyal ve kültürel yaşamımızdaki yerini incelediğimizde, hizmetlerin halka duyurulması ve halktan gelen taleplerin ilgili ve yetkililere sunumunda bir köprü vazifesi görmektedir. Gerek kişisel sorunlar olsun, gerek devlet sorunları olsun, bu çerçevede çözülmeye gayret edilmesini sağlamak, sözünü ettiğimiz görev ve sorumluluğun bir işaretidir. Özellikle sorunlara çözüm bulunmasında elde edilen başarı sadece yöneticileri değil, gazetecileri de mutlu kılmaktadır.

Bilgi akışını objektif olarak kamuoyuna yansıtan basın yayın kuruluşlarının varlığı, toplumda var olmaya çalışan, varlığıyla halkın bilinçlendirilmesine katkı sunan etkinliklerin tanıtımının yanında, gereklilik ölçütünde de ikna etme, yönlendirme ve ilgili aktivitelere hazırlama görevini de üstlenir. Burada önemli bir vurgu yapmak gerekirse, zaman zaman kendi çıkarlarını toplumsal çıkarların önüne çıkarıp, halkın yanlış bilgilendirilmesini sağlayan basın yayın kuruluşları da vardır. Bunu belirlemek, en etkili belirleyici güç olan kamuoyuna aittir. Kamuoyu tercihini kullanmak suretiyle objektif, toplum çıkarlarından yana, kaliteli basın yayın kuruluşlarını destekleyerek, kendine uygun olanı seçmiş olur.

Yerel basının tarihsel sürecini incelediğimizde, ülkemizin var edilmesinde önemli görev ve sorumluluk üstlendiğini görmemiz mümkündür. Milli mücadele

yıllarından bu yana görev ve sorumluluk anlayışını geliştirmek suretiyle, demokrasinin tüm kurum ve kurullarıyla işlemesine de önemli katkılar sunmuştur. Yerel basın kendi bölgesinde oluşturduğu kamuoyunu yaygın basın yeterince sağlayamamıştır. Neden sağlamadığına gelince, yaygın basının büyük çoğunluğu ülkedeki iktidarların sesi olmuş, iktidardaki siyasilerden sağladığı kaynaklarla verilmek istenen objektif haberler değil, siyaset-medya-ticaret ilişkisini ortaya koymak suretiyle, sosyal ve kültürel yaşamımıza zaman zaman katkı vereceğine zarar verdiğini görüp yaşamaktayız. Böylelikle medya kendine özgü, kendi sorumluluklarını ne yazık ki yeterince getiremez hale gelmiştir. Özellikle televole kültürüne dayalı magazin içerikli haberle toplumun genel huzur ve gelişmesine katkısını da azaltmıştır. Yerel basın ise, üstlendiği misyonla vizyonunu geliştirememiş olsa da, toplumun isteklerine yaygın basından daha çok kazanımlar sağlamıştır.

Bunu il ya da ilçe genelindeki toplum dinamikleri olan sivil toplum örgütleriyle yapmaya çalışmış. İl ya da ilçe özelinde yapılması gereken hizmet ve yatırımları sorgulayan haberlerle, uzun vadeli hizmet ve yatırımların gerektiğince yapılmasına katkı sunmuştur. Bu yönüyle yerel basının gücü, demokrasinin olmazsa olmaz kurallarının yerleşmesinde de önemli katkılar sunmuştur.

Bunu bir örnekle belirtmek gerekirse, yereldeki insanlar yaygın basından ülke genelindeki haberlerden bilgi sahibi olmaya çalışırken, yerel basından aldığı bilgi direkt kendisini ilgilendirdiğinden daha çok bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır.

Bir diğer örnek, ticari hayatımıza yansımalarıdır. Bugün yaygın basındaki yer alan ürün tanıtımları, genellikle bağlı bulunduğumuz ilin dışındadır. Yerel basında yer alan ürün tanıtımları ise doğrudan bizimle ilgili olduğu için, ekonomideki hareketliliğin de sağlanmasında etkindir.

Yerel basın kültüre dayalı haber ve yorumlarına yerel anlamda yerelleşme olgusunun yanında kentin barış ve huzur ortamına katkısını da eklemek suretiyle, kültür-sanat etkinliklerine ilgiyi ve katılımı sağlamıştır.

Antakya'da Yerel Basın

Antakya'daki yerel yayın organlarına baktığımızda, 150 bin nüfusla kentte, 8 günlük, 10 haftalık gazete, 10 aylık ve iki aylık olarak yayımlanan dergi ile toplam 28 yayın organı bulunmaktadır. Bunun yanında 2 televizyon ve çok sayıda radyo da yayın yaşamını sürdürmektedir.

Çağımızın Yeni Olgusu İletişim

Çağımızın yeni olgusu kitle iletişimidir. Bizim kitle iletişiminden anladığımız birlikte yaşayan insanların aralarında kurdukları ilişkilerdir. Toplumsal bütünlüğümüzün oluşmasında da önemli bir işlevi olan iletişim, tüm insanlık adına da önemli bir işlevdir. İletişimini iyi kuramayan toplumlardan bihaber oluşumuz da bence bunun göstergesi.

Günümüz dünyasında temel hedefler artık bellidir. Bilgi en etkili silah ise, yerelde ve genelde insan kaynağına yatırım yapmak zorundayız. İnsana yapılabilecek en büyük yatırım bilgi üretmek, üretilen bilgiyi doğru ve yeterli düzeyde aktarmak ve bu yolla kişinin bilgi üretmesine olanak tanımakla mümkündür. Bu nedenle

bilginin üretilmesi kadar iletilmesi de önem kazanmaktadır. Şayet biz teknolojiye yatırım yapıp insan kaynağına yatırımı geri plana atarsak, ki öyle, yaşadıklarımızdan çok şey beklememiz hayalden öteye gidemez. O nedenle eğitilmiş, bilgi birikimi olan gazeteciler için zemin hazırlamalıyız.

Ülkemizin farklı özellikleri ve farklı yapılarını dikkate aldığımızda, karşımıza çıkan ana konu, toplumun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesidir. Günümüzde bu konunun daha çok değerlendirilmesi gerektiğine inanarak, toplumun yapısal özelliğini geliştiren demeye dilim varmıyor ama değiştiren konulara daha çok önem veriyoruz. Birileri ekranlardan "Halk bunu istiyor" diyerek, kitleler adına bir yalan uyduruyor. Gerçekten halk sözüm ona televole kültürü denilen ve bir günde ne olduğu belirsiz kişileri ünlü yapmayı uygun gördüğünü söyleyebiliyorsa, bulunduğumuz toplumun rehabilite edilmesi gerektiğine inanıyorum. Şunu özellikle vurgulamak isterim ki; çıkan sonuç ciddi bir araştırmanın sonucunu yansıtıyorsa, burada A'dan Z'ye tüm medya mensuplarının kendilerinde suç aramasını istiyorum. Toplumun yönlendiricisi, ışığı olarak nitelendirilen yazar, çizer ve gazetecilerin üstlendiği kutsal görev ve sorumluluk varsa, bunun çok iyi değerlendirilmesi bir yurttaş olarak benim ve hepimizin görevi.

Yerelde sürekli gündeme getirdiğim bir konu da, yurttaş olup olmadığımızdır. Yeterince yurttaş olabildiğimiz kanaatini taşıyorum. Bunu salt belli bir kesiti alarak söylemiyorum. Bunun içinde bilim adamından tutun da, sokaktaki simitçiye kadar var. Ülkemizde yıllardır yaşanan sorunların ana kaynağı her ne kadar siyasal ya da ekonomik nedenlere bağlanmış olsa da, ülkemizde yaşanan en büyük sorun yönetim eksikliğidir.

Şimdi bunu medya içerisinde de yaşıyoruz. Medya mensupları olarak, bizler kendimizi sorgulayamazsak, başarı elde edeceğimizi düşünmüyorum. Bireyin yaşadığı ortamdaki mutlaka yararlanması gerekiyorsa, kendisinin de az ya da çok sorumluluğu ve yapması gereken konular vardır. Şayet bu ülkede birileri simitçilik yapamazken, "Ben Başbakan olsam, şunu yapardım" diyorsa, bu toplumun iyi yönlendirildiği söylenemez. Bu sorun eğitimle ilgilidir, medya ile ne ilgisi var diyenler için söylemek isterim ki, medyanın işlevi arasında eğitim de vardır. Ben bir basın mensubu olarak, topluma yalan yanlış haberler verirsem, onu yanıltmak kadar aldatmış da olurum. Bugün ülkemizde bunun sıkıntısı yaşanmakta ve halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesinin zaman zaman yanlış yapıldığını ısrarla belirtmek istiyorum. Çünkü ülkemizde bugüne kadar yapılanlar doğru olsaydı, gerginlik, çatışma, bölünme gibi sorunlara tanıklık etmezdik.

Gazete adı vermeden bir örnek vermek istiyorum. Şayet bir gazetenin manşetinde, yetkili bir kişinin eşini çıkartıp, kapkaççılardan korktuğunu söylüyorsa, bu konuyu iki yönden almak gerekiyor. Birincisi, ilgili ve yetkiliye mesaj vermek, bir diğeri ise, toplumu uyarmaktır. Peki bir kişiye mesaj vermek bu kadar zor mu? Bunu manşete taşıyan zihniyet, kapkaççıların gücüne güç katmış olmuyor mu? Yani üç-beş asalağın karşısında bu toplum bu kadar aciz mi, güvenlik güçleri bunun çaresini bulamıyorsa, kitlelerin bu konuda üstlenecekleri hiçbir şey olamaz mı? Tabi bu toplumsal bir yaramız olduğu için örnekledim.

Bunun yanında ülkenin dış politikasını yaralayacak, toplumun barışına gölge düşürecek manşetleri de gündeme taşıyanlar var. Bunun adı bilgilendirme oluyor. Bunu denetleyen elbette merciler var. Ancak bu denetlemenin sadece yargı yönünden yaptırımı var. Onun dışında toplumun dinamikleri olan mesleki örgütlerimizin hiçbir yaptırımı yok. Kınama cezası vermekle, bugüne kadar kim ya da kimler akıllanmıştır? Günümüzde TCK'nın sıkıntıları varken, daha çok sansür olmaması, daha çok baskı yapılmaması, daha çok ceza verilmemesi için bunları söylemedim. Sıkıntıları bir gazeteci olarak da yaşıyorum, insani olarak da. Çünkü ilk önce insanım, sonra gazeteciyim. Bugün çektiğimiz sıkıntıları aydın bir birey olarak, çocuklarımın ya da çocuklarımızın yaşamalarını uygun bulmadığım için bu konular üzerinde durmak istedim.

Zaman hiç kimseyi beklemez. Yüzyıllardır bu evrende yaşamış yüzlerce, binlerce düşünür, toplumların geleceklerine aydınlık saçsın diye uğraşıp didindi. Kimileri kendi reklamını yaparken, kimileri salt toplumu düşündü. „Tarih tekerrürden ibarettir" sözünü doğrulayan ortamları yeniden yaşamaktansa, bizim çalınan zaman üzerinde yoğunlaşmamız gerekir. Sözünü ettiğimiz çalınan zaman, sadece kendimizin değil, aynı zamanda geleceğin de.

İletişim gerçekten apayrı bir dünya. İletişimin toplumsal işlevini yerine getirmek için, bize çok önemli görevler düşüyor. Bu görevin kutsallığını, önemini sağlam zeminlere oturtmak için mutlaka sivil toplumun gerektirdiği sivil toplum örgütlerinin sorumluluk alması gerektiğine inanıyorum. Günümüzdeki sivil toplum örgütlerinin yaptırımı yoksa, ki yok. Acilen devletin yetkili organlarıyla bu konuda belli bir uzlaşma zemini sağlanmalı ve bu konuda mesleki odalar gibi yetkili kılınmalıdır. Her koltuğunun altına bir ajanda koyan kişinin gazeteci olması artık düşünülmemelidir. Henüz daha kendini eğitemeyenlerin başkalarını eğitebileceğini ya da yararlı olabileceğini sanmıyorum.

Demokrasinin yerel birimlerde güç kazandığını, bu konuda önemli adımlar atıldığını kabulleniyorsak, yerel basının güçlenmesi için gerekli yaptırımların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu konuda yakın bir tarihten söz etmek istiyorum. Yerel Basın Ödülü 2004 törenine katılan İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu, yerel basının tarih yazarken dikkat etmesi gerektiğini vurgularken, yerel basının kutsal bir görev üstlendiğini konuşmasında belirtmiş ve yerel basının sorunlarını da bildiğini işaret etmişti. Aynı törende konuşan ve şu anda aramızda olan TGC Başkanı, değerli ağabeyim Orhan Erinç de, yeni yasallaşacak olan TCK'nın bazı maddelerinde değişiklik yapılması gerektiğini, yasanın mevcut haliyle ertelenmemiş olup da, yasallaşmış olsaydı, törenin gergin bir hava içerisinde geçebileceğine dikkat çekmişti.

Bu mevcut yapının halen basın üzerindeki gölgenin, baskının devam ettiğinin bir işaretidir. Bugün demokrasinin gelişmesinden, yücelmesinden ve yaygınlaşmasından yana tavır alıyorsak, yasaların da yerel basını düşünerek çıkarılmasının uygun olacağını düşünüyorum. Buna paralel olarak söylemek istediğim bir başka konu da, yasanın kartel medya ile yerel basını aynı kefedeyargılamasıdır. Bunun böyle olmasının nedenlerini sıralamak yerine, medyanın yeterince örgütlenememesine de bağlıyorum.

Hangi konu olursa olsun, anlatacağım konuyu göz ardı etmemeliyiz. Bektaşı'nın camide dua ettiği gibi, her birey kendisinde olmayanı, olmasını istediğini düşler. Bugün sermaye medyasının bir konuda tazminat ödeme zorunda kaldığı 10 milyar bir reklam geliri olabilir ama yerel basın için kepenk indirme demektir. Kepenk indirme olmasa da, basın emekçilerinin işine son verilmesi demektir.

Yerelde 20 yıldır çalışan bir arkadaşınız, meslektaşınız olarak, şunu tüm içtenliğimle belirtmek isterim ki, benim gibi Anadolu basın emekçileri yaygın basında görev alan herkesten çok daha zor bir görevi üstlenmiş bulunmaktayız. Çünkü biz Anadolu basın emekçileri, herkesin haklarından dem vururken, kendi haklarımızı bir sevdaya tutduğumuz için savunamadık. Gazeteciliđe ilk başladığım yıllarda, rahmetle andığım Gassan Seyfittinođlu benim bu mesleği sürdürmemem için çok uğraştı. Ama mürekkep yalayanlar bilirler, inadımız inat. Pişman mıyım? Değilim. Yeniden bir yaşam söz konusu olsa, yine de gazetecilik yapmak isterdim. Ancak şu durumumla değil. En az bir yabancı dil bilen bir gazeteci ve yaptırım gücü olan bir meslek örgütünün üyesi olarak.

Biraz önce yerelde çalışanların her şeyden anlamak zorunda olduğunu söylemiştim. Bunun yeterince topluma yarar sağlayacağını düşünebilir miyiz? Bugün Konrad Adenauer Vakfının desteğiyle sürdürdüğümüz bu seminerde önemli bulgular elde edilecek. Bu bulgulardan herkes yararlanacak. Bu vesileyle bu organizasyonları yapanları kutluyorum. Aramızda Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürümüz de varken, bir dileğimi ve önerimi sunmak isterim. İsterdim ki, yerel basını özendirmek amacıyla yapılan yarışmaları, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüđu üstlensin. Eğitim Seminerlerini onlar yapsın. Belki yeri değil ama, bir aile ortamında konuşmak ve tartışmak gerekiyorsa, Anadolu'nun Sesi olarak yayımlanan gazeteye verilen emeğe ve paraya acıyorum. Bu gazetenin kime ya da kimlere yarar sağladığını hep merak etmişimdir. Ben bugüne kadar yararlanamadım. Bakın MPM'nin Anahtar Dergisi'nden kısmen de olsa yararlanıyoruz. Yararlanmak diyorum hep. Çünkü yerelde çalışan gazetecilerin birçok konuda bilgilenmesi lazım. Bilgilenmesi için de eğitim şart. Bundan yıllar önce yaşadığım bir anımı aktarmak istiyorum. Günün birinde öz kızına tecavüz ettiği gerekçesiyle firarda olan birisiyle ilgili bir haberi Valilik Basın bülteninden aldım ve "Sapık Baba Kayıp" başlığıyla kamuoyuna sundum. Bir süre sonra bana savcılıktan celp geldi. Bir de ne görevim; Savcılık TCK'nın ilgili maddesi gereğince aile bireyleri arasında yaşanan ensest ilişkilerinin yayınlanmasının yasak olmasından dolayı, beni mahkum ediyor. İlk bakışta, öz kızlarına tecavüz etmeyen babaların burada mağdur olduğunu düşündüm. „Böyle bir ruh hastasına prim verilmiyor mu, bunu deşifre etmeyeceğiz de kimi deşifre edelim?" diye düşündüm. Sonra anladım ki; bugün akliselim bir insana ihtiyacı olan her şeyi verseniz de, öz kızına tecavüz edebilir mi? İşte burada düşünen ile düşünmeyen insan olgusu yer alıyor.

Bunu şunun için anlattım. Bizler önemli bir misyonu taşıyor ve kamuoyuna örnek teşkil edebilecek bir vizyon sunma görevimiz varsa, her şeyi ama her şeyi yayınlamak hakkına sahip olmadığımız ortaya çıkar. Ne yazık ki halen ülkemizde sermaye gruplarının yayın organlarında istenmeyen bireylerin belirlenmesi halinde "Vur abalıya" misali kişi hak ve özgürlükleri ayaklar altına alınmaktadır. Son günlerde yaygın basının bu tavırları, yeni palazlanmaya başlayan, kara para

aklama yeri gibi görünen, hatta siyasette erk sahibi olmak isteyen grupların yerel basına da el atarak, yaygın basın yolunu seçtiğini ibretle izlemekteyiz. Bununla ilgili vermek istediğim bir örnek de var. Bazı kişiler yerel basını bu hale getirmek istememiş olsa da, bundan bir süre önce bazı sermaye gruplarının yerelde güçlü olması için birtakım girişimleri de oldu. Ancak yerelde bunu duyan bazılarının salyalarının aktığını da gördük. Bunu üzülenek belirtmek isterim ki „Üzüm üzüme baka baka kararır“.

Basının yereli yaygını olmayacağını savunan değerli basın duayeni rahmetli Nezh Demirkent'tir. Onu sizlerin huzurunda saygıyla anıyorum. O bu ülkenin gerçekten basın emekçisiydi. Bir gün bir seminerde, Anadolu basın emekçilerini ilk kez sosyal güvence altına alan ve kadrolu yapan bir işveren olarak, bu konuda görüşlerini istedim. O bana bu konuda yanlış mı yaptım doğru mu bilmiyorum. „Ancak şunu bilmeni isterim ki, emeğin hakkı ödenmeden verim beklemeniz yanlış olur“ demişti. Peki biz yeterince üstlendiğimiz görevin emeğini ortaya koyuyor muyuz?

Efendim, aldığım muhabir bir haberi bile yazmaktan aciz. Nasıl olur da sosyal güvence altına alalım ya da asgari ücretle çalıştıralım?

Değerli arkadaşlarım, patronun istediği de bu değil mi?

Devletin istediği de bu değil mi?

Bir basın kuruluşuna sahip olmanız neye bağlıdır. Okur yazar ve 18 yaşını bitirmiş olmak değil midir? Eğer ben kara paramı aklamak istiyorsam, bilgili, birikimli ve deneyimli bir basın mensubunu çalıştıramam ki. Çünkü yapacağı her haber aleyhime dönebilir. Ne yapmam lazım, sözüm ona satılık basın mensubu bulacağım ya da benim istediğim şartlarda basın mensubu bulmalıyım.

Bugün burada bulunan tüm meslektaşlarımın özellikle bu konuda kalemlerini çalıştırmalarını öneriyorum. Bunun alaylı-mektepli ile ilgisi yok. Bilgi çağında olduğumuzu ısrarla ortaya koyup, verimliliğin eğitimden, eğitimin de verimlilikten geçtiğini savunuyorsak, ilk önce kendi mesleğimize sahip çıkmak zorundayız. Bir kasap dükkanı açmak isteyen bir yurttaştan ustalık belgesi istenirken, kamuoyunu aydınlatma, bilgilendirme ve bilinçlendirme görevini üstlenecek olandan neden bazı özellikler ya da şartlar istenmez ya da bu eksik ve yanlışları gündeme getirmiyoruz anlamış değilim.

Bugün ülkemizde kitap okuma alışkanlığının giderek azalması, İnternet dünyasının bireyleri tutsak etmesi, daha doğrusu sanal dünyanın tutsağı haline gelmesinde bizim de suçlu olduğumuzu düşünüyorum.

Şahsımla ilgili bir olayı da dile getirmek istiyorum. Eskiden eğitim seminerleri yapılmıyordu. İlgili duyanlar bir gazeteye gidip, önce ayak işleri, sonra sosyal haberleri inceleme derken, biraz piştikten sonra muhabirliğe başlıyordu. Bir gün bir köşe yazısı yazdım. Onu bir denizaltı subayına verirken, kendimi deneyimli bir yazar olarak sundum. Belki her insanın doğasında vardır bu. Ancak şahsımı eleştirirken, herkesin kendi özeleştirisini de yapmasını öneriyorum. Çünkü insanlar hata yapabilir, ancak hatalarında ısrar edenler, sadece kendilerini değil, o yazıları okuyan insanları da yanlış yola sevk ederler. Bugün ülkemizde yaşanan kültür cinayetleri bunun eseridir. Kulaktan dolma bilgilerle konuları

savunanlar, yanlış bir bilgilendirme sonucu birbirlerine düşman oldular, kardeş kanı döktüler. Buna çıkarları da katarsak, daha doğru olur.

Örneğime devam ediyorum. Denizaltı subayıyla bir gün sonra karşılaştığımda, yazdığım yazıdan dolayı beni öveceğini zannederken, bana söylediği şeydi; "Değerli arkadaşım yazınızı üç kez okudum, ancak amacınızı anlayamadım." Bunu duyunca çok üzölmüş, hatta birden savunmaya geçerek, yazdığımın amacını anlatmaya çalışmışım. Sözümü keserek, "Siz her yazınızı anlamayan kişiye böyle bir savunma yapıyor musunuz?" Hayır dedim. Daha sonra, "Sizin yapacağınız şey, şimdi bana anlattıklarınızı kaleme almaktı, kaleme aldıklarınızı değil. Bir yazar toplumun yol göstericisi, örnek kişiliğini ifade eder. Benim bildiğim şeyleri yazmanız, bir şeyi ifade etmez" diyordu. O günden sonra sürekli yazı yazmamaya, yazacağım yazının mutlaka bir alıcısı olması gerektiğini, kamuoyuna mesaj vermesi gerektiğini, diğer bireylerden farklı bir konumda olduğumu düşünerek, meslek yaşantımı sürdürdüm. Her yazdığım yazının çok iyi, çok başarılı olduğu kanaatinde değilim. Ancak bunun için özel bir çabam olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Bugün ölkemizde şayet bir aile kavgası sonucunda şöhrete kavuşturulmak istenen birisi, toplumu yönlendirmeye kalkıyorsa, bizim özellikle gazetecilik mesleğini üstlenenlerin bu konuda mesleklerine yeterince sahip çıkmadığını düşünüyorum.

Görüş çeşitliliği demokrasinin geleneğidir. Çok seslilik elbette güzeldir. Ancak görüş çeşitliliğinden kişilerin ne anladığına bağlı. Kimileri bu görüş çeşitliliğini kendi şahsi çıkarları için de kullanabiliyor. En ufak bir eleştiride "Bu benim görüşüm" deyip, olaylardan sıyrılmak isteyince, sizin karşınızdakine bir şeyler anlatmaya zaten olanağınız kalmıyor. Bu konuda bireylerin özellikle de medya mensuplarının toplumsal uzlaşmayı sağlamak üzere kaleme aldığı haberlere nasıl bir tavır takınacağı konusunda eğitime ihtiyaç olacağını düşünüyorum. Çünkü kullanıldığımız dili dahi kullanamayan meslektaşlarımız var. Bu belki de çok önemsenmiyor ama bu konunun da önemsenmesi gerekiyor.

Demokrasinin kılcal damarları olan yerel basının güçlenebilmesi için, eğilimini halktan yana kullanabilmesinin yolu, ısrarla söylemek gerekirse, eğitimle aşılacaktır. Bu aşamanın sağlanması, kitle iletişim araçlarıyla ilgili yaptırımların geniş bir yelpazede tartışılıp, sağlam bir zemine yerleşmesiyle mümkündür. Aksi takdirde 19. Türk-Alman Gazeteciler seminerinde değil, 119. seminerde de benzer sorunları tartışır olacağız. Zeynep Oral'ın özömsediğim sözüyle konuşmamı noktalıyorum: „Evdeki kavga, dışardaki kavganın devamıdır." Bizim sektör olarak kendimize çeki düzen vermemiz lazım. Sadece toplumun güven duyduğu bir meslek için değil, ölkemizin büyük çoğunluğunun yurttaş bilincine ulaşamamasından duyulan sıkıntıları da bertaraf etmek için daha çok sorumluluk, daha çok bilgi ve daha çok dayanışma diyorum.